

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 322/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att införa en sorgledighet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 322/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Lotta Hamari /sd m.fl.:

Vilka åtgärder vidtar regeringen för att föräldrar som förlorat sitt barn ska få en jämlik möjlighet till sorgledighet i Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Barnets död, vare sig det sker före födseln, vid förlossningen, i babystadiet eller senare, är alltid en tragedi och en mycket tung och belastande sak för familjen. Beroende på situationen och familjens behov behöver familjen olika slags hjälp och stöd. Samhället får inte lämna de här familjerna ensamma.

Sorg i sig är inte en sjukdom, men barnets död försämrar ofta funktionsförmågan på ett sätt som orsakar arbetsoförmåga. I dessa situationer har man rätt att vara sjukledig från arbetet och få sjukdagpenning. Behovet av sjukledighet varierar från fall till fall och bedöms individuellt. Likaså varierar föräldrarnas behov av vård eller andra hälso- och sjukvårdstjänster eller annat stöd i situationen. Det är dock viktigt att föräldern bemöts i social- eller hälsovårdstjänsterna så att behovet av hjälp och stöd kan bedömas.

Enligt tidigare utredningar har stödet för de familjer som förlorat sitt barn varierat inom social- och hälsovården. En expertgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet och som dryftat vården i livets slutskede konstaterade i sin slutrapport 2021 att praxisen för att stödja familjer som förlorat sitt barn borde förenhetligas och hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens i bemötandet av familjer som förlorat sitt barn stärkas.

Utöver det närmaste stödnätverket och kamratstödet är den yrkesutbildade personalens yrkeskuniga bemötande av och stöd för sörjande viktiga för att de närstående ska klara av förlusten. Vårdrekommendationen Stöd för närstående när en anhörig plötsligt avlidit är avsedd som en riksfattande anvisning för yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården samt för andra yrkesutbildade personer som möter närstående till en person som avlidit plötsligt. Syftet med rekommendationen är att öka medvetenheten om stöd som främjar att närstående till en person som plötsligt dött klarar av förlusten och förenhetliga praxisen.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppfattning kan välfärdsområdena utveckla servicevägarna så att de bättre motsvarar sällsynta och svåra situationer, såsom stödjande av en familj som råkat ut för ett barns död. Utöver social- och hälsovårdstjänsterna erbjuder många organisationer information, kamratstöd och perspektiv både för dem som upplevt en förlust och för deras närstående.

När ett barn föds död eller dör vid under två års ålder beaktas detta i bestämmelserna om föräldradagpenning. Föräldradagpenning kan betalas till båda föräldrarna för högst 24 vardagar efter barnets dödsdag eller högst för så många dagar som det återstår föräldradagpenningss dagar. Om barnet är dödfött eller dör kort efter födseln betalas graviditets- och föräldradagpenning till modern för 105 vardagar utan avbrott.

En egen ledighet (sorgeledighet) för föräldrar som förlorat sitt barn och en inkomstrelaterad förmån (dagpenning) för detta skulle kräva ett omfattande berednings- och utredningsarbete. Det skulle förutsätta ändringar åtminstone i arbetsavtalslagen och förmånslagstiftningen. Eftersom detta kräver beredning av arbetslivslagstiftningen och en förmån som eventuellt finansieras med sjukförsäkringsavgifter, bör beredningsarbetet göras tillsammans med arbetsmarknadsparterna. Regeringen anser att familjeorganisationernas initiativ om sorgledigheten är viktigt och mänskligt. Social- och hälsovårdsministeriet kommer att utreda saken i samarbete med familjeorganisationerna.

Helsingfors 28.10.2025

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen